

АССАЛАМ

www.assalam.ru

НА ЛЕЗГИНСКОМ ЯЗЫКЕ

ДАГУСТАНДИН МУСУРМАНРИН ДИНДИН ИДАРАДИН ГАЗЕТ
№5 (108) май 2008-йис. / Джумаг-уль-аввал 1429 / Лезги члалал вацра сагра акъатзава. Къимет 15 манат

ДИНДИКАЙ ТАРС ЖЕДА

Россиядин школайра цийи предмет жеда

2009-йисан 1-сентябрдилаи Россиядин школайра цийи предмет чириз башламишда. Адаз "Руьгъдинни ахлакъдин культура" лугъуда. Адан сергъятра аваз школьникри православиядин, Исламдин ва иудаизмдин дибар чириз башламишда.

"Руьгъдинни ахлакъдин культура" чарасуз предметдиз элкьведа. Ам 2-11-классра гуда, вич-

Министерстводи хабар гайивал, школьникри ва я абурун диде-бубайри чирдай дин чпи хкя-

ни гъафтеда кьве сеферда. Йисан эхирдалди РФ-дин образованиедин Министерстводи и предметдай ГОС (Государственный образовательный стандарт) гъазурун лазим я. И карни алай вахтунда вири динрин векиррин иштираквал аваз кьиле физва. Мусурманрин патай консультант Москвадин исламдин университетдин ректор Марат Муртазин я.

да. Анжах ялриз куплар ийиз, диндин маса ферзер кьиле тухуз гу-жуналди садани ийиз тадач.

И цийи кар себеб яз маса месэла арадал кьвезва. Кар ана ава хьи, тарсар гузвайбур ругъанияр ваь, учителар хьун лазим я. Диндай лекцияр теологиядин, религиоведениедин факультетар куьтягъайбуру келда.

Чи корр.

ТАРИХДИЗ СИЯГЪАТ

Вагъабизм квелай башламиш жезвайди я?

Эвел - алатай нумрайра

Диндин ктабар, цай яна, кана. Меккадиз гъахьун вагъабитри са шумудра яргал вегъена, вучиз лагъайтла ана гзаф къадар зияратчияр кватл жезвай ва абуру, са шакни алачиз, вагъабитриз лайихлудаказ кьулухъди рум гудай. Гъаж ийидай вахт куьтягъ хъайила, вагъабитар

Меккадиз гъар гьикл ятлани гъахьна, абуру и шегьер, женгер кьиле тухун тавуна, къачуна. Меккадин гьукумдар шериф Гъалиб Ибн Мусаидадиз мусурманрин пак шегьерда инсанрин ивиар экъичунин вилик пад гъар гьикл авуртлани къаз кланзавай ва ада вагъабитар Меккадиз ахъайна.

»4

ТЕБРИК

Мубаракрай!

И мукъварал Сулейман-Стальский райондин имамрин заседанидал кечмиш хъайи рагъметлу Мегъамедрасул-гъажидин чкадал райондин имамвиле рейсавдилелди Цийи хуьруьн мисклиндин имам тир **АБДУЛМУТИАЛИБОВ Шамсудин-гъажи** хкяна. Къуй Аллагъ-Таалади цийи имамдиз районда ислам генани вилик тухудай къуват гурай!

Чи газетдин редакцияди Шамсудин-гъажидиз цийи кьуллугъ мубаракзава ва чи араяр генани мягъкем жедайдахъ умуд кутазава.

РЕПОРТАЖ

Шамиль ОМАРОВ
Къурагърин имам

Чехи мавлид

19 - апрелдин няниз Махачкала шегьердин "Труд" стадиондал гзаф инсанар кватл хъанвай. Стадиондин патав гвай куьчярни акъвазарнавай машинрай ацланвай. Адет яз, са касни къвен тийизвай стадион кье сивее-сивди инсанрай ацланвай.

»2

Конференция хъана

25 -апрелдиз Махачкъала шегьерда машгъур алим-суфий, Накъшбандидин, Шазалидин ва Къадиридин тарикъатрин шейх Сайфулла-къади Башларован уьмуьрдиз ва адан руьгъдин ирсдиз талукъарнавай Вирироссиядин илимдинни тежрибадин конференция кьиле фена.

»2

НУМРАДА:

3 Дагъустандин меркездин дамах

5 Дуьз рекьин эвел

6 Мугъаммад Пайгъамбар Иерусалимдиз ахпа цаварал тухуникай

7 Мугъаммад Пайгъамбар кьиникъикай хкатзавай тарсар

КЪУНШИДИЗ ХАЙИ ДИДЕДИЗ ХЪИЗ ГЪУЪРМЕТ АЯ

ГЪАДИС

ХАБАРАР

Мавлид авуна

Апрелдин сифте килерай Мегъарамдхуруун райондин Ярагъ-Къазмайрин хуьруун Мегъамед Ярагъидин тварунихъ галай мисклиндин патав гвай багда Пайгъамбардин      уьрметдай мавлид хъана. Аниз райондин вири хуьрерин имамриз ва гзаф чкайрай дингълийриз теклифнавай.

Ам Мегъамед Ярагъидин тварунихъ галай мергъаматлувилин фондуин председателъ Гъажибуба Рустамова ачухна.

И мярекатдал хуьруун имам Маил-гъажи, "Мегъа-

рамдхуьруун район" МО-дин администрациядин кылин заместитель Ш.Мегъамедов ва гзаф масабур рахана.

Мавлидда Махачкъаладай атанвай "Нашидуль Ислам" дестедини иштиракна, и карди мярекат генани гурлу хуьвуна.

Вирида санал тир зикр авуналди, дуьа келуналди, садакъаяр пайна.

Ш. ШАБАТОВ

Мисклин жеда

7-апрелдиз Мегъарамдхуьруун райондин Гилийрин хуьруун юкъвал мавлид хъана. Инал кватл хъайи жегъилри хуьре мисклин эцигун патал цларин бинеярни туна.

И хуьре авай куьгъне мисклиндин кылел виликрай тагъайди хъанач. Революция-дилаи кьулухъ сифте агална, ахпа адакай колхоздин склад авуна. Хуьр са тимил агъа-

дихъ куьч хъайила, адан патавай фейи цийи шегъре рекъи цларай сварарни гъана.

Гзаф йисара хуьр мисклин авачиз амуькнатлани, хъсан гъазурвал авай фекъияр инай садрани кими хъайиди туш.

Исятда хуьре имамвал ийизвай фекъи Магъарам халуди мисклин эхциг хуьвуник вичин члехи пайни кутунва. Ам и кардин гуьгъуьна аваз 10 йисалайни гзаф я. "Гила, иншаллагъ, устларри зулалди мисклин минаретдин куквал къван хкажда лагъана хиве кунва. Гъамни, эгер пулуни такъатар вахтунда хъайитла", - лугъузва имамди.

Мисклин эцигун патал Дагъустандин мусурманрин диндин Идаради 70 агъзур манат пул ганва. Хуьрунвийрини чпивай жедай куьмекар гузва.

Р.КЕРИМХАНОВ

Члехи мавлид

1   Иниз республикадин жуьреба-жуьре пилерай 30 агъзурдилаи пара инсанар кватл хъанвай, чебни исламдин истемешунрихъ галаз алуькнавай дишегълийр са патата, итимарни - муькуь патата акъвазнавай. Яраб апрелдин са акъван чими тушир вахтунда инал инсанар кватл хъунин себеб вуч тиртла? И суалдиз жавабни деринда авач - кье инал инсанар Аллагъдин Пайгъамбар    клан хъунин гъиссери гъанвай. Дагъустандин мусурманрин диндин Идаради "Прибой" ва "Ватан" радиостанцийрихъ ва "ТНТ-Махачкъала" телеканалдихъ галаз санал кье Мугъаммад

Пайгъамбардин    члехи мавлид кыле тухузвай.

Мярекат Дагъустандин машгъур алим Магъди-гъажи Абидова ачухна. Ада вичин рахунра мавлиддин кьиметдикай, адакай инсанриз авай хийирдикай лагъана.

Ахпа стадиондин юкъвал туькьурнавай члехи сегънедал зурба эквер куьклевена. Вири патарихъ мавлид келъзавай сесер акъатна. Сифтени-сифте сегънедал "Нашидуль Ислам" группа экъечина. Ахпа сад садан гуьгъуьналлаз "Дылым" ва "Баракат" группаяр, кылди мавлид келъзавай-бур тир Заур Салихов, Ринат Каримов, Тагир Курачев ва

масабур экъечина. Амма мавлидар тек са гъабур келна лагъайтла дуьз кьезвач - вири стадионди и берекатлу низ Аллагъдин Пайгъамбар-

диз    салаватар гъана. И карни кье сятни зура давам хъана.

Мавлиддин вахтунда стадиондал эцигнавай еке экран-

дал Пайгъамбардикай    туькьурнавай "Рисалат" фильмдай чукар кьалурзавай. Меккадай катая Пайгъамбар    мединвийри кьаршиламишзавай шикилди кватл хъанвайбуруз еке таъсир авуна. И чуьк кьалурдайла, стадиондал кватл хъанвай инсанрик еке кьалаблук акатна, абурун жергейра лепе гана, абурукай са легъзеда и сегънедин иштиракцияр хъана. На лугъуди абуру чпини мединвийрихъ галаз Аллагъдин Расул    кьаршиламишна.

Межлис Дагъустандин Муфтий Саид-Мугъаммад-гъажи Абубакарован Фондуин председателъ Хасмугъаммад-гъажи Абубакарова дуьа келуналди куьтыгъ хъана.

Чи корр.

Конференция хъана

1   Конференция Дагъустандин мусурманрин Диндин идаради, Кеферпатан Кавказдин исламдин образованидин ва илимдин центрди, Мама-Дибир ар-Рочидин тварцихъ галай теологиядинни религиоведенидин Институтди, РАНдин ДНЦ-дин члалан, литературадин ва искусстводин Институтди тешкилнавайди тир.

Конференцияда иштирак авун патал Россиядин жуьреба-жуьре пилерай машгъур алимар, общественный деятельлар атанвай.

25-апрелдиз, сятдин 10-даз Къуръандин сураяр келуналди конференциядин пленарный заседание ачух хъана. Ахпа гаф РД-дин Муфтий Агъмад-гъажи Абдуллаеваз гана.

- Сайфулла-къади Башларов виридалайни машгъур суфийрин шейх хъана, - лагъана ада. - Ихътин конференция

кыле тухун - им чна тек са юкъуз адан крар рикел хкизва лагъай члал туш: ихтин инсанар гъич са юкъузни рикелай алудна виче кьведач. И кар авун Къияматдин Югъ алуькна лагъай члал жезва.

Заз жуван, гъакни Дагъустандин мусурманрин Диндин идарадин патай конференциядиз атанвай гъар са кас тебрик ийиз кланзава. Ихътин межлисра иштирак ийиз атайбуруз гъар садаз ихътин гафар лугъун кутугнава: "Къуй куь гъар са камуни куьн Женнетдиз мукъва авурай".

Заз ина неинки тек са диндин, гъакни светский общественностдин векиларни акъазва. Им неинки дуьз, гъакл чарасуз карни я, вучиз лагъайтла Сейфулла-къади вичин вахтунда чи республикадин политический уьмуьрда кьетлен роль кьугъвана. Гъадан ча-

лишмишвилериз килигна вичин вахтунда Дагъустанда гъич са гъахъни алачиз ивиар экъичун акъваз хъана. Исламдин гзаф алимар сагъ яз амуькна. Сейфулла-къади Башларов Кеферпатан Кавказдин сад лагъай муфтини хъана. Кье за, муфтий яз, адан кар давамарзава.

Конференциядал тебрикдин келимаяр гъаз РФ-дин Президентдин кьенепатан политикадин Управленидин кылин советник Алексей Гришин, РД-дин Президентдин патай Халкъдин Собранидин Председателъ Мегъамед Сулейманов, Россиядин муфтийрин Советдин патай Москвадин исламдин университетдин ректор Марат Муртазин, Россиядин ЦДУМ-дин председателъ Талгат Тажуддинан патай Астрахан областдин муфтий Назимбег Ильясов рахана.

Конференцияда гъакни Кеферпатан Кавказдин мусурманрин координационный центрдин председателъ, муфтий Исмаил Бердиева, Чувашиядин муфтий Альбир-гъазрат Крганова, Нижегородский областдин муфтий Умар-гъазрат Идрисова, Казанда авай Россиядин исламдин университетдин ректор Рафик Мухаметшина иштиракна.

Ахпа конференциядин кваллах секцийра давам хъана. Анрал Сайфулла-къади Башларован уьмуьрдай жуьреба-жуьре докладар гъаз диндин ва светский илимдин векилар рахана.

Гъа и йикъан нянихъ конференциядин нетижайриз талуькарнавай пресс-конференция кыле фена.

Хусуси корр.

ИСЛАМДА МАШГЪУР КСАР

Имам Исмаил Аль-Бухари

Исмаил ибн Ибрагим аль-Мугира ибн Бардизбагъ Абу Абдуллагъ аль-Джуфи аль-Бухари 810-лагъай йисуз Бухара шегъерда дидедиз хъана. Адан диде-буба клевидин гвай халис мусурманар тир, вучиз лагъайтла, Пайгъамбардин ﷺ имидин хва Кусам ибн Аббаса Мавераннахрдиз сад Аллагъдин дин ва гъадахъ галаз санал Шариатдин къанунар гъана са акъван вахт алатнавачир.

Бухарадинни Самаркандин эгълири Исламдин дин садлагъана къабулайди тушир. Амма гъвечи Исмаилан бубадин, аль-Джуфидин, хизан халисан мусурман хизан тир. Хизанда Исламдин вири шартлар кыле тухунал Исмаилан чехи бубади, Бухарадин мискинрикай са мискиндин имам гъажи Бардизбагъ Абу

Исмаил аль-Бухари дидени стха галаз Бухарадиз хтанач, Аравияда амукъна. А кардин себени жегъилдиз йифиз акур ахвар хъана. Гъеле Бухарада амаз анин кварталдин мискиндин имам-хатибди адаз зияратдиз фенвай мусурмандиз гъич тахъайтла са йиф хъайитлани Каабадин патав авуртла хъсан я лагъанай. Исмаила гъа ик авуна. Анжах йифиз геж Исмаилавай ва адан юлдашривай пак тир къванциз темен гуз хъана, ва абур са тлимил къван кьерех хъана ахварал фена.

Гъа инал Исмаилаз аламатдин ахвар акуна. Адаз вич гъвечи халичадал ацукънаваз акуна. Ада рекят рекятдин гуьгъуналлаз капл ийизвай, гъа и арада са ни ятлани атана адан къуьнел гъил эцигна. Жегъилди элкъвена

Абдуллагъа гуьзчивал тухузавай. Хизанда авай ихътин гъалари Исмаилан фикирдиз лап хъсан патахъай эсерна. Ругуд йис хъайила адаз Къуръандин суьреяр, цуд йис хъайила - Пайгъамбардин ﷺ гъадисар хуралай чизвай. Ада абур риклин сидкъидай клелзавай.

Лугъуда хьи, муьжуьд йисан яшда авайла адан патав Хизри (а.с.) пайгъамбар атана, ва адаз "Ан-Нас" суьре чирна, Аллагъдин дуьз рекъе аваз финин буйругъ гана, ва гъа члавуз адаз Аллагъ-Тааладин сирер (батин) чир жедай-дакай хабар гана.

Вичин цукъуд йис хъайила, Исмаила диде-бубадинвай вичиз Гъаждал фидай ихтияр гун тлалаб ийиз хъана. Диде-бубади адан клевиз акъвазун акурла, яшар бегъем тамам тахъунизни килигна, вичин мурад кылиз акъудиз тада лагъана гаф гана. Ингъе и шад декъикъа алукъна. 826-йисуз Исмаил аль-Бухари амай гъажиярни галаз, яргал тир Аравиядиз рекъе гъатна, абурун арада адан дидени ва чехи стхани авай.

Зиярат авурдалай къулухъ

кыл хжажна. Адаз Мугъаммад Пайгъамбардин ﷺ нур гузвай чин акуна. Пайгъамбардин ﷺ къацу къелечл халат алай, адан кылихъни чалма галчукнавай. Пайгъамбардин ﷺ плузаррик хъвер кваз лагъана: "Исмаил, Аллагъдиз ви чалишмишвилер акъазва. Гъич садни икъван гъвечи яшда аваз пак тир Меккедиз атайди туш. Гъавилай ви патав Аллагъдин патай руьгъ - Ругъуль-Илагъ атанва. Ругъуль-Илагъди ви хиве джабар-жезмай крар лугъудай илим тунва. Ада ваз атанзил - аллагъдин сирер чирдай мумкинвал гузва. И сирерин гъакъикъат гъамिशалугъ яз агъа дуьньяда (аддар) чуьнуьхарнава. Вакай неинки акъалтлай дережадин мугъаддис - зи гъадисар чидай ва ахъайдай кас, гъатта вини дережадин муджтагъидни - Аллагъдин диндин кылин месэлайриз текдаказ баян гуз ихтияр авай, гуьрметлу кас жеда. И кар патал вун Аравиядин, Магърибдинни Азиядин вири уьлквейриз фена кланда, суннаяр (гъадисар) хуьзвайбур жагъурна ва абур кхъена кланда".

»5

ИСЛАМДА МИСКИНАР

Зайнаб
Мегъамедшарипова

- **Зайнулла-гъажи, Махачкъаладин Кылин Жумья-мискин - им 15 агъзур касдив агакъна гъатзавай Европада чехи мискинрикай сад я. Гъелбетда, махсус гъисабунар садани кыле туханвач, гъакл ятлани аниз виридалайни гзаф инсан кватл хъайи вахт хъанани, месела, суварин юкъуз?**

- Мискин бинедлай 6-7 агъзур касдиз гъисаба къуна эцигнавайди я. Ишлемишзавай са шумуд йисан къене чна ам гегъеншар хъууна, мискиндин архитектурный шикил дегишар тавуна, адахъ пуд дарамат гилиг хъууна: эрчи патахъай, чапла патахъай ва виликай. Исятда ана санал 17 агъзур касдивай капл ийиз жезва. Дуьз лагъайтла, чна суварин йикъариз интерьер куьтыгъ тавун себел яз гъеле кардик кутун тавунвай заларни ишлемишзава. Цлар фад эцигайди я, амма къенепатан кваллахар ва къецепата мрамор туна куьтыгъ хъанвач.

- **Мискинда кваллахзавай ксарикай, абурун диндин чирвилерикай ва абуроз халкъдин арада гъихътин гуьрмет аватла, гъадакай ахъагъун тлалабзава.**

- Мискиндин имамвиле Мугъаммадрасул-гъажи Саадуева кваллахзава. Ада сифте Дагъустанда, ахпани Мединада чирвилер къачуна. Алатай йисуз рагъметдиз фейи ДУМД-дин председателдин заместитель Къурамугъаммад-гъажи адан муалим тир. За лагъайтла, чирвилер республикада диндин сад лагъай учебный заведенеие хъайи Сайфулла-къаидин тварунихъ галай Буйнакскидин институтда къачуна.

Чна жумья йикъан вяз-на-сигъатар клелзава, гъафтедин къене инсанар къабулзава, девлетлу ксари гайи закатдикай абуроз куьмекар гузва. Чкадин СМИ-ра, учебный заведенийра, карханайра ва маса организацийра гъавурда тунин кваллах тухузава. Шариатдал амална, инсанрин суалриз жавабар гузва, инсан-

Дагъустандин меркездин дамах

Дагъустандин меркез Махачкъаладин юкъвал Европада виридалайни гуьрчег ва чехи мискинрикай сад, вични Стамбулдин твар-ван авай "Аби мискиндин" чешнедай къачуна эцигнавай мискин кардик ква. Махачкъаладин Кылин Жумья-мискин - им зурба архитектурный памятник ва шегъердин дамах я. Йис-сандавай а мискин гегъенш жезва. Ада вичин гуьрчегвилелди ва зурбавилелди дагъустанвиар ва республикадин мугъманар вичелди желбзава. Мискиндин асул-бинедикай, ана кваллахзавай ксарикай, ва абурун крарикай Махачкъаладин кылин мискиндин имамдин заместитель Зайнулла-гъажи Атаева гайи интервьюдай чириз жеда.

рин арада жезвай гуьжетунриз ва акъажунриз килигзава, абур гъалзава, инсанар секинарзава.

Халкъдин арада авторитетдикай рахайтла, и мискиндин гъар юкъуз агъзурдилай виниз кас къевезва, чаз халкъди гуьрметзавайди ва ихтибарзавайди и карди лугъузава. Гъелбетда, чи адресдиз критикани текъвез туш, ахътин гъахълу туьгъметриз чна фикирни тагана тазвач. Са гъахъни алачиз чун къацурзавайбуруз, чал бине авачир гафар гъалчзавайбуруз, иллаки алатай йисан августдиз "Дорога в рай" телемарафондилай гуьгъуьниз, чна лугъузава: чакъ ачух бухгалтерия ава, нивай хъайитлани атана пулдин такъатар гъиниз фенатла, вуч къачунатла чириз жеда.

- **Амай мискинрихъ галаз гекъигайла, и куь мискиндин кваллахдин къетленвал квекай ибарат я?**

- Кылин къетленвал адакай ибарат я хьи, иниз гъам суварин, гъам адетдин йикъара, маса мискинрихъ галаз гекъигайла, виридалайни гзаф мусурманар къевезва.

Идалайни гъейри, чи патав чи республикадин жуьреба-жуьре пиперай инсанар къевезва. Чун абур къабулунални машгул я.

Гъелбетда, ихътин еке ибадатханада ийизвай крарни - адахъ гелкъун, михьи авун, ибадат ийиз атанвайбуруз къуллугъ авун ва мсб. еке крариз элкъвезва ва абуроз гзаф вахт къазва.

Мадни са кар. Иниз къевезвайбур вири Аллагъ_тааладиз ибадат ийиз къевезва лагъайтла, зун ягъалмиш жедалриз жавабар гузва, инсан-

вайбурун квачин къапар, парталар, къиметлу шейэр чуьнуьхзавайбуруни ава.

Гъаниз килигна, чна къецел камераяр эцигнава.

- **Чи общество руьгъдинни ахлакъдин жигъетдай тербияламишун, традиционный ислам вилик тухун патал мискинди гъихътин кваллах тухузава?**

- Мугъаммад Пайгъамбардин ﷺ уьмуьрдиз талукъарнавай конкурсар, мавлидар ина мукъвал-мукъвал тухузвайди я.

Гъар йисуз каникулра авай школьникар патал чна Къуръан чирдай куьруь курсар кардик кутазава.

Идалайни гъейри, мискиндин патав гъамиша кваллахзавай Къуръандин школа ава. Аниз нивай ва йисан гъи вахтунда хъайитлани атана Къуръан чириз жеда.

Алай вахтунда мискинди "Намаз за один день" твар гана акция кыле тухузава. Аниз гъар гъаддин юкъуз пудкъадава агакъна капл чириз инсанар къевезва.

Гъар кишдин юкъуз "Ваша тема" телепередачада чна ачух эфирда дагъустанвийрин суалриз жавабар гузва.

- **Гележегда квехъ гъихътин планар ава?**

- Къве йис идалай вилик Махачкъалада имамрин Совет кардик кутунва. Чун мукъвал-мукъвал кватл жезва. Илимни техника вилик физвай чи девирда имамрин чирвилер хкажунизни чна фикир гузва, вични гъам диндин, гъамни светский рекъай. Чна и карда чна тешкилнавай и Советдик еке умуд кутазава.

islamrf.r

ДИНДИН ИЛИМ ЧИРНА АДАЛ АМАЛ ТИЙИЗВАЙ КАС АЗАБДИК ЖЕДА

ТАРИХДИЗ СИЯГЪАТ

Вагъабизм квелай башламиш жезвайди я?

1 « Вагъабитар шегъердиз гъахь-далди вилик ада абурухъ галаз сада-садал вегин тавунин гъакъиндай икърар кутлуннай. И икърардал 1789-йисан Мугъарамдин вацран 8-даз къулар члугунай. Вагъабитри чпи гайи гаф хвенач: абуру неинки Мекка къуна, абур гъакни Меккадин гъукумдардин къушунар бинеламиш хъанвай Жидда шегъер галайвал рекъе гъатна. 1800-йисуз вагъабитри Мекка шегъер элкьурна къуна ва шегъердихъ тухузвай вири рекъер агална. Элкъурна гъалкъада тун Меккадин агъалияр патал лап агъур имтигандиз элкьвена. Шегъерда каш гъатнавай. Шегъерэглийрал гъихътин азабар акъалтзаватла акур шериф Гъалиба вагъабитрихъ галаз ислягъвилини гъакъиндай икърардал къул члугун къетна. Гъа и йисуз вагъабитрилай Мединани къаз алакьна. Ина абурин сифтегъан гъерекат гъихътинди хъана лагъайтла, абур Мугъаммад Пайгъамбардин сур авай пак квал тараш-парашна. Ирид йисан вахтунда и пак къве шегъер вагъабитрин гъилик кваз хъана.

Гъа и девирда абур Кябедин вири безекар чуьнухъна ва Кябедин къван чулав векъи парчадин пекиналди клеверна. Абуру сурарин къилел алай къванер кукварна. Абуру Пайгъамбардал сур салаватар гъун къадагъа авуна. Ибн Абдул-Вагъаба Пайгъамбардал сур салаватар гъизвай азанчи жазаламишунин буйругъ гана. Вагъабитри цийи, мусурман алемда ван тахъай хътин адетар кутазавай: неинки итимар, гъакл дишегълиярни къилер туниз мажбурзавай. Лугъузвайвал, ихътин гъерекатриз жаваб яз, са дишегълиди вагъабитривай чпин чуруяр тун истемешна. Ибн Абдул-Вагъабаз жаваб жагъанач ва ада дишегълияр секиндиз туна. Вагъабитри ахътин гъерекатар къиле тухвайла, абур чпин гъилик кутунвай шегъерин агъалийрин патай наразивилер арадал атун тавуна амукъзавачир.

1806-йисуз Османский империяда централизоватнавай власть мягъкемарунин рехъ къуна. Политикадин жигъетдай гъалар сагълам хъижез башламишунин лишан яз II Магъмуд ханди махсус Фарман акъудна. Адал асаслу яз, Египетда сердервалзавай Мугъаммад Али-Пашади вагъабитрихъ галаз женг члугвадай къушун киватдай векилвилер гана. Вагъабизм-мдиз акси къушундин къиле Египетдин сердардин хва Тусун-паша акъвазна. Ямбу шегъер азад хъувун и къушундин сифтегъан агалкъунрин жергедик кутаз жеда. Гуьгъунлай Тусун-пашадин аскеррилай мад виликди хъфиз хъанач, вучиз лагъайтла абуроз чкадин шартлар хъсандиз чизвачир ва тактикадин жигъетдайни абур гъалатриз рехъ гана. 1807-йисуз Тусун-пашадин буба Мугъаммад Али-паша вич вагъабитриз акси походдиз фена. Абуру Ас-Софра ва Ал-Хадида шегъерар азад хъувуна. Сифтегъан походдиз экъечлай члавуз и кар адан хъелай алакьайди тушир. Мугъаммад Али-паша и шегъерриз яракълу акъунар галачиз гъахъна, ада

тактикадин ва политический къайдайрикай менфят къачуна. Сиясатдин месэлайрай Мугъаммад Али-пашади Меккадин шариф Гъалибахъ галаз датлана меслятардай. Ихътин меслятнавай гъерекатар къиле тухунин нетижада Медина азад хъийиз хъана. Гуьгъунлай армия Жидда шегъердиз гъахъна. Нетижада вагъабитар ва абурин башчи Сауд чеб Меккадай экъечна ва Ад-Дария вилаята чуьнухъ хъана. Вич Меккадин шериф яз 26 йис хъанвай Шериф Гъалиба 1808-йисуз Ат-Тоифда вагъабитрин сердер Усман Ал-Мудокыйя дустагъна ва ам Египет-

диз рекъе туна. Гуьгъунлай ам султандин тавханайриз хъана, ина ам жазаламишна... 1809-йисуз Мединада вагъабитрин башчи яз хъайи Мубарак Ибн Мадыян къуна. Гуьгъунлай гъамни жазаламишна. Гъа и йисуз Мугъаммад Али-Паша вагъабитар кукварун патал Тюрба ва Биша шегъерриз, Гомид, Заран ва Асир лугъудай чкайрин мулкарриз цийи походдиз рекъе гъатна. Анжах са Ад-Дария вилаят вагъабизмдин мягъкемарнавай макан яз амай. 1809-йисуз Сауд рагъметдиз фейидалай гуьгъуниз инаг адан хва Абдуллагъ Ибн Сауда идара ийизвай... Абдуллагъ Ибн Сауд 1815-йисуз есирда къуна ва Стамбулдин агъалийрин вилик гъана, гуьгъунлай жазаламишна. Алдатмишунин, тапаррин, гуж гъалиб авунин ва инсанар гъакъи-дихъ маса къачунин рекъел элячайбуру чпин уьмуьрдин рехъ гъа икI, мешребсуздаказ куьтягъ-на...

ФАШАЛ ПАЙГЪАМБАР-РИЛАЙ - ФАШАЛ МУСУРМАНРАЛ

Вагъабизм чуьлуруни мусурман дуьньядиз гъайи къилин бедбахтвал ислам дуьньядин садвал чуруникай ибарат я. ИкI лагъанва: "Аллагъдикай даяхъ, сад-садавай къакъатмир".

Мусурманриз чпе вагъабизм пайда хъуникай виликамаз хабардар ийизваз хъайи хейлин гъадисар малум я. Гъадисар чир хъунал гъалтайла, мусурман дуьньяда лап кесерлу ксарикай сад яз хъайи имам Ал-Бухариди агакъарнавай са гъадисда лагъанва: "Шаркъ патахъай тир инсанар пайда жеда. Абуру Къуръан рикI гъачиз кледа. Лишандик кутунвай чкадихъ га-

лукъ тавуна, къерехдихъ фидай хъел хъиз, абурни Исламдивай къакъатзава. Абур ашкара ийизвай лишан члар тунвай къилер я".

Гъайиф хъи, вагъабизм - им исламдиз гужуналди гъайи зиянлу тек са кар туш. Маса терефарни ава...

Фашал мусурманар тафаватлу ийизвай асул лишан квекай ибарат я лагъайтла, абур мусурманар инанмиш тушир кракихъ инанмишвалзава. Гъа са вахтунда иман гъай мусурманри эсиллагъ шак гъин тийизвай крар абур шаклувилик кутазава. Вагъабизмди вич пайда жедалди са агъзур йисалай

гзаф вахт амаз мусурманри кечирмишай рехъ инкарзава. Вагъабитри гъатта рагъметдиз фенвайбурун руьгъдиз бахш авуна, Къуръан клеунин чарасузвал, пайгъамбаррин, мусурманрин пак ксарин сурарал финин чарасузвал инкарзава, абур гъакни Исламдин не-зур алай чкайриз финикди инсанрив берекат агакъзавайдини инкарзава.

Чпе Халикъди мажусийрикай лугъузвай Къуръандин аятар абур мусур-

вай тлала-бунихъ галаз - барабар ийизва. Гъа идалди абур иман гъай ксарик, мажусияр я лугъуз, тахси-рар кутазава.

Пак чкайриз гуьрмет авун - им а пак чкаяр Аллагъдихъ галаз барабар яз къун лагъай члал туширди вагъабитриз гъисаба къаз кланзавач. Абуруз Исламдин тарихдиз ва ислам диндал амал ийидай члавуз абур къалурай виклегъвилиз гуьрмет тавун - им акъалтлай еке ягъал-мишвилерикай сад тирди субутариз хъунни мумкин туш. Сурарал фин гъич садрани гунагъдин кар яз гъисабайди туш. Идаз къаншар яз, иман гъай ксар патал и адетдал амал авун - им гъа ксаринни мусурманрин алатна фенвай несилрин арада руьгъдин алакьа авайди тестикъарун лагъай члал я. Бязи вахтара гъатта Мугъаммад пайгъамбардиз сур гуьрмет авунни вагъабитри имансузвал яз, Аллагъдихъ амадаг авайди хъиз къалурин яз гъисабзава. Идалайни гъейри, абур мусурманар патал важиблу тир хейлин адетриз акси экъечзава. Абур инанмиш тирвал, инсанри пайгъамбардивай Аллагъди чпиз хийирдин рехъ ачухун тлалабунни - им мажусивилин лишан я. Пайгъамбарди вичи сур вичин асгъабриз ихътин дуьаяр ийиз чирайди я. Гъадисда лугъузвайвал, вичин дидедин чкадал эцигай, вичин тербия гъайи Фатимадин мейит сура фаракъатдай члавуз Пайгъамбарди ихътин келимаяр лагъанай: "Я Аллагъ, зи диде, Асадан руш Фатимадин гунагърилай гъил къачу. Ви Пайгъамбардин гъасретдай ва зал къведалди аваз хъайи Пайгъамбардин гъасретдай адан сур гъаркъуь ая. Вун гъакъикъатдани Мергъяматлуди я". Мусурманриз абур чпиз Мугъаммад Пайгъамбарди сур чирай кралар амалзава лугъуз туьгъметар авун - им Пайгъамбардик вичик сур тахсирар кутун лагъай члал я. Мусур-

Вагъабизмдин тарих - им дявейрин тарих я. Исламди алишверишдин крара алдатми-шун, сиясатдихъ галаз алакъалу крара герек авай ксар ришветдихъ маса къачун къадагъа ийизвайди я, гъикI лагъайтла и гъерекатар мусурманрин марифатдихъ галаз къазвай-бур туш.

манрихъ чпихъ элкьурзава. Мисал яз, "Ал-Ахкаф" сурадин 5-аятдикай ва я тахъайтла "Юнус" сурадин 106-аятдикай икI лугъуз жеда. Анра, талукъ тирвал, ихътин келимаяр ава: "Суд-дувандин Йикъал-ди чпи Аллагъдин вилик жаваб гун тийидайбуруз Аллагъдилай гъейри, ибадат ийизвай касди-лай гзаф дережада ягъалмиш хъанвай кас авани мегер? Адан ибадатар гъаваянбур жеда", "Аллагъдилай гъейри, ваз куьмек гун тийидай ва зиян гудай касдиз ибадат ийимир". Кафирири лугъузва: "Бутри чун Аллагъдиз мукъва авун патал чна гъа бутриз ибадат ийизва". И аятриз ба-янар гудай члавуз вагъабитри мажусийри бутриз икрам авун Исламда ихтияр ганвай кардихъ - Пайгъамбаррин ва пак ксарин гъасретдай ийизвай дуьаяр къабулун Аллагъ-Таалади-

манрин вилерай килигайтла, вагъабитри чеб гунагъкарвилелди къиле тухузава, абур Пайгъамбардин сур гъадисриз ва адан крариз терсеба баянар гузва, абур Къуръандайни чпи вяз ийизвай фашал фикирриз къуват гун патал ва чпин гъерезлу ниятар къилиз акъудун патал кутугайбур яз аквазвай чкаяр хъязва. Пайгъамбарди сур лагъанвай келимаяр чеб ибн Умара агакъарнавай гъадисда тестикъ жезва: "Къуръандиз чпиз кландайвал баян гудай ва анай къачунвай аятар дуьздаказ ишлемиш тийидай инсанар пайда хъун мумкин тирвили зак жуван уьмметдин гележгдин патахъай виридалайни гзаф секинсузвал кутазава".

КъатI ама

Меккадин муфтий
Зайни ДАХЛЯНИ

ИСЛАМДА МАШГЪУР КСАР

Имам Исмаил Аль-Бухари

3 « Исмаил ахварай аватлайла, адак шадвилдин зурзун акатна. Вичиз акур ахвар ада гъич садазни ахъайнач.

Гъяж куытыгъ хъана, гъажийрин карван элкъвена рекъе гъат хъууна, амма Исмаила хийир-дуьадалди диде-ни стха рекъе хтуна, вич Меккеда амукъна.

Ам са регъимлу рикл авай, къуд мезгъебдин имамрикай сад тир факъигъ Агъмад ибн Гъанбал Абу Абдаллагъахъ га-

агъзурдилай виниз хъайила, ада абуруз къимет гудай, тукълуър хъийиз са къайдадик кутадай. Ада гъадис агакъарнавай чешме гъикъван ихтибарлуди, дуьзди ва я зайифди ятла чирдай. Къиле тухай зурба къвалах, алахъунар агалкъунралди къилиз акъатна: адан "Ат-Тариху-ль-Кабир" къил ганвай гъадисарни къисаяр ахъайзавайбурун биографияр авай гъаф томрин хроникаяр вири дуьньядиз машгъур хъана.

Санлай къурла, дуьньяда машгъур тир "Ас-Сагъигъ" твар ганвай гъадисрин къватлал гъазурун патал Исмаил аль-Бухариди къад йисуз къвалахна. Ада вичел къведалди авай 600 агъзур гъадис дуьзбур ятла дикъкъетдалди ахтармишна, ахпа къайдада тунна. 200 агъзур гъадис ада вичи хъена. Вичин гъадисрин къватлал ада 97 ктабдиз пайдиз ва 3450 главадиз пайна. А ктабра, дикъкъетдивди ахтармишнавай 7397 гъадис тунна. И зурба ктабрай Бухаридиз Аллагъни ва Адан Пайгъамбар ﷺ, и къил а къил авачир гъуъл къван, къан квачир цав къван къан хъун аквазва.

Кхъенвай и зурба затлуниз мусурманри лайихлувилелди къимет гана. "Ас-Сагъигъ" мусурманриз Къуръандилай алатайла къвед лагъай ктаб хъана.

Исмаил Хартанак кишлакада (Самаркандилай саки 20 км аваз) 870- лагъай йисуз кечмиш хъана. Агъзурралди гъажияр Исмаилан патав зияратдал физва.

Са вахтар авай (1926-дилай 1956-далди), адан патав зиярат ийидай рехъ агалнавай. 1954-йисуз Москвадиз официалнидаказ Индонезиядин президент Сукарно атана. Адан мугъманвилдин официалный пай куытыгъ хъайила, президентдивай ваз СССР-дай вуч акуна къанда лагъана хабар къуна.

Ада Исмаил аль-Бухаридин сурал физ къандай лагъана жаваб гана. 1956-йисуз Малидин президент Малибо Кейтани гъа и къвалах тлалабна. Гъадалай инихъ Исмаилан сурал агъзурралди зияратчияр къвезва.

1999-йисуз Узбекистандин президент Ислам Каримован указдалди мемориал са куруъ вахтуна масакла дегишар хъууна, ва агъзурралди мусурманри чпин рикл алай касдин патав фин давамарзава.

лаз таниш хъана. Ада Пайгъамбардин ﷺ умуър ва адан крар ахтармишзавай. Ина Исмаил ктабар кхъидай къуллугъдал (переписчик) тайинарна - жегъилдиз каллиграфиядал гъалтайла гъаф гуърчег хатл авай. Жегъил Исмаил Агъмад ибн Гъанбалан къуллугъдал къвалахиз башламишайла а касдин 46 йис тир.

Исмаила лап хъандаказ Къуръан, Пайгъамбардин ﷺ гъадисар ва адан умуър чируниз къаст авуна. Яхъцурни вад йисан къене ада ругуд виш агъзур гъадис къватна.

Исмаил аль-Бухари неинки гъадисар къватдай, ада абур тукълуър хъийидай ва къайдада твадай ва са нукъсанни квачиз бегъемар хъийидай. Чехи пай вахт гъадисрал къвалахиз акъатзавай. Къватнавай гъадисрин къадар пуд виш

ИСЛАМДИН ЖАВАГЪИРАР

Дуьз рекъин эвел

Имам АЛ-ГЪАЗАЛИ

Эвел - алатай нумрайра

Гуьгъуьнлай сифте эрчи, ахпа чапла къвачер клегъебарни галаз чуьхуьх. Къвачер чуьхуьдайла, чапла гъилин гъвечи тлуб тупларин арайрай твах, башламиш къвачин къан галай патай, эрчи къвачин гъвечи туплалай авуна, куытыгъ чапла къвачин гъвечи туплалди ая ва лагъ:

"Аллагъумма саббит къадамайя аля-с-сыратл-л-мустакъими маъа акъдами 'ибадика-с-солихлин".

"Я Аллагъ, зи къвачер Ви диндар лукларин къвачерихъ галаз санал дуьз рекъе мягъкемара".

Чапла къвач чуьхуьдайла лагъ:

"Аллагъумма инни аузу бика ан тазилла къадамайя-с-сырати фи-н-нари явма тазиллу акъдама-л-му нафкина ва-л-мушрикина".

"Я Аллагъ, за Валди игъитвал ийизва, зи къвач Сыратл муькъвел цуьдгъуьнна зун жегъеннемдиз аватуникай, а юкъуз, мунафикъринни ва мушриклин къвачер цуьдгъуьндайла".

Яд зангарин юкъварал къван агакъара, гъар са амал пуд сеферда тикрара.

Даस्ताмаз къачуна куытыгъайла, вилер цавуз хкажна лагъ:

"Ашгъаду алля илагъа илла-ллагъу вахдагъу ля шерика лагъу ва ашгъаду анна Мухаммадан абдугъу ва расулугъу. Субханака аллагъумма ва би-хлалдика, ашгъаду алля илагъа илла анта, амилту суан ва заламту нафси, астагъфирука ва атубу иляйика, фагъфир ли ва туб аляйя иннака анта-т-таввабу-р-рахлим. Аллагъумма-джъални мина-т-таввабина ва-джъални мина-л-мутатлагъгъиринна, ва-джъални мин ибадика-с-солихлин, ва-джъални сабуран шакурран, ва-джъални азкурука зикран касиран ва усабихлука букратан ва асылан".

"За шагъидвал ийизва, авач гъич са гъуцарни, Сад Аллагъдилай гъейри, авачиз Адаз шерик, за гъакл шагъидвал ийизва - Мугъаммад Адан лукл ва расул (илчи) я. Я Аллагъ, пак я Вун авачиз ваз нукъсан, Ваз аферин. За шагъидвал ийизва, авач са гъуцарни Валай гъейри, за писвал авуна ва жува-жув зу-

лумдик кутуна, за тлалабзава Вавай заз багъишламиш авун ва за Ваз туба ийизва. Гъил къачу залай ва зи туба къабул-дайди, регъимлуди анжах Вун я. Я Аллагъ, ая закайни сад, туба ийизвайбурукай, михъивал къачузвайбурукай, Ви

алакъа тамамарна, вун мурдар хъайитла, са къаб яд къачуна гъамамдиз алад. Эвела пудра жуван гъилер чуьхуьх, ахпа целди ви бедендик галукъай чиркер алудна, вири дуьаяр ийиз, винидихъ къалурнавайвал даस्ताмаз къачу, амма гъаф яд серф тежервал,

диндар лукларикай, Ваз шукур ийизвайбурукай, герен-герен Ваз зикир ийизвайбурукай ва экуьнахъ ва няхихъ Ваз тарифар гъизвайбурукай".

Ни даस्ताмаз къачудайла и дуьаяр къелайтла, адан бедендин вири чкаяр вичин хатайрикай азад жеда, ахътин даस्ताмаздал нукъсансузвилдин муьгъуър эцигда, ам, (даस्ताмаз) аршдиз хкаж хъана, Аллагъдиз зикир ва шукур ийида, даस्ताмаздин сагъибдиз къияматдин ийкъалди сувабар кхъида.

Даस्ताмаз къачудайла ирид амалдикай мукъаят ая: гъилер юзуриз яд чуькълурмир; къил ва чин целди ямир; рахамир; бедендин чуьхуьзвай чкаяр пуд сефердилай артух чуьхуьмир; шаклувал ийиз герек къадардилай гъаф яд серф ийимир, даस्ताмаз къачудайла, шаклувал ийизвайди шайтланди къугъурзавайди я, а шайтланди твар Валгъан я; рагъ фенвай целди даस्ताмаз къачумир; хъипи металлрикай авунвай къапара авай яд ишлемишмир. Ибур туьгъмет къведай ирид амал я.

Хабар гузва: "Ни даस्ताмаз къачудайла Аллагъдин твар къуртла, Аллагъди адан вири беден михъда, ни Аллагъдин твар къун тавуртла, адан анжах яд галукъай чкаяр михъи жеда".

**Ибадат авун патал
жендек чуьхуьнин
эдеблувал**

Эгер ви гъаядай мая акъатна ва я вуна гъуъл-пабвилдин

къвачер чуьхуьн таъхир ая. Даस्ताмаз къачурдалай гуьгъуьниз, ибадатдин ферз эхъуьн ният ийиз, жуван къилелай пуд сеферда яд илич, гъакл пуд сеферда яд ийич, гъакл эрчи патал, ахпа пудра чапла патал илич. Бедендин вилик ва къулухъ патаривай гъилер гуьцл, тупларалди къилин ва чурудин чларар эвягъ, яд бедендин биришрин хваларихъ ва чларар экъечизавай чкайрин хамунихъ агакъара, къантла а чларар къерибур ва я къалинбур хъуй.

Даस्ताмаз къачурдалай гуьгъуьниз, гъил ви гъаядихъ галукъ тийирвал мукъаятвал ая, эгер ви гъил адахъ галукъайтла, даस्ताмаз цийи хъия.

Ибадатдин жендек чуьхуьнин ферзер ибур я: ният; чиркер алудун; яд бедендин гъар са чкадихъ галукъарун.

Даस्ताмаз къачунин ферзер ихътинбур я: ният; чин чуьхуьн; гъилер къуьнтерни галаз чуьхуьн; къилин са чкадивай къежей гъил гуьцлун, къвачер клегъебарни галаз чуьхуьн - гъар са къвач са сеферда; тартиб.

Амайбур тестикъ хъанвай суьннетар я, суьннетрин файда еке я, абур гузвай суваб зурба я. Суьннетар гъисаба къан тийизвайда вичиз зарар гузва, вучиз лагъайтла абур ферзер тамамвилехъ агакъарзава.

**Къатл ама
Араб члалай таржума
авурди Тажуддин-гъажи
КЪАЗИБЕГОВ я**

ЖУВАЗ ЗУЛУМ АВУР КАСДИН БАГЪИШЛАМИШУН КЪАБУЛ АЯ

ГЪАДИС

ЖУЪМЯ ЙИКЪАН ВЯЗ - НАСИГЪАТ

Шамсудин-гъажи
АБДУЛМУТАЛИБОВ

мискиндин имам

shamsudin-a@mail.ru

Мугъаммад Пайгъамбар ﷺ

Иерусалимдиз ахпа цаварал тухуникай

Мугъаммадаз ﷺ Пайгъамбарвал атайдалай гуьгъуьниз 10 йисан вахтунда ада Сад Аллагъдиз ибадат авунин гъакъиндай тухвай насигъатри аквадай нетижаяр ганач. Имнсузри бутриз (идолриз) ибадат авун давамарзавай. Абурукай умуд атлайла, ам Меккадивай 100 км. мензилда авай Таиф шегъердин халкъ исламдин рекъел гъун патал гъаниз финиз мажбур хъана. Амма Таиф шегъердин Сакиф тайифади ам къабулнач ва элкъвена Меккадиз хтуниз мажбур хъана. И вахтунда Меккадин имансузри ам шегъердиз хтун къадагъа авунин къарар къабулна. Маса чара тахъайла Меккада тварван авай Мутъим бин Ади лугъудай касдикай даях къуниз Мугъаммад ﷺ мажбур хъана. А касди вичин рухвайриз Мугъаммад яракъдалди хуьн патахъай буйругъ гана. И кар себеп яз къурейшривай са манийвални гуз тахъайла, ам вичин къваллиз хтана.

Вичин мурадари къилиз акъат тахъайла, Таифадай хтайдалай гуьгъуьниз, хажлатдик квай вахтунда Аллагъ-Таалади адаз зурба тир теселли (рик секинарун) ракурна. 620-йисан Раджаб вацран 27-дан вилик квай йифиз Мугъаммад Пайгъамбарди ﷺ "Масжидуль-Гъарам" мискинда йифен къве къил сунна кап авурдалай къулухъ, ам ахварал фена. "Ахварай ават, ксанвайди" - къати ванци ам ахварай авудна. Вилер ахъайна килигайла, адаз къизилривни якуттив безетмишнавай лацу парталар алай Жабраил Малаик акуна. Адан патав гзаф тларам, нур гудай лувар квай са гъайван акуна. Ам балкандиз ухшар авай гъайван ("Буракъ") тир.

Пайгъамбар ﷺ буракъдал ацукъайла сад лагъана ам кефер пата авай Синай дагъдин, Муса ﷺ пайгъамбар Аллагъдив рахай чкадал тухвана. Инал Расуллагъди ﷺ Жабраил малаикдин буйругъдалди къве къил кап авуна, идалай гуьгъуьниз ам Иса ﷺ пайгъамбар дидедиз хъайи "Байту-ль-Лагъм" (Вифлеем) лугъудай чкадиз тухвана. Инани ада кап авуна, ахпа Иерусалимдиз тухвана ("аль-Исраъ"). Ана авай "Масжидуль-Акъса" мискинда Жабраил малаикдин буйругъдалди чи Пайгъамбарди ﷺ амай пайгъамбаррихъ галаз санал тир, вич имам яз, жемат - сунна кап авуна. Им Аллагъдин эмирдалди чи Пайгъамбардиз

Гъурметлу мусурманар! Исламда вири халкъариз хъиз мусурманризни чпин суварар ва абурухъ галаз Пак йиферни ава. Ихътин Пак йиферикай сад Ражаб вацран 27 - йикъан вилик квай йиф жезва. Адаз "аль-Исраъ ва аль-Мийраж" лугъузва. Гъадакай къе ихтилат фида.

ﷺ авунвай еке гъурмет тир. Кап къутягъайдалай гуьгъуьниз Жабраил малаикди Мугъаммадаз ﷺ нек ва чехир авай къапар вугана, хъун теклифна. Пайгъамбарди ﷺ нек авай къаб къачуна. Ам хъвана. Жабраила лагъана: "Дугъриданни вун ва ви уьммет гъахълу рекъел ала, чехир хъун квез къадагъа (гъарам) я".

Мискиндай экъечайла, адаз чилерал садрани такур хътин экуь нур гудай цавай авуднавай гуар акуна. Ам гуарариз хкаж хъанамас сад лагъана цаварал хкажна ("аль-Мийраж").

Гъар са цаварал ам вичелай вилик хъайи пайгъамбарри шадвилелди къаршиламишна ва адаз Женнет, Жегъеннем ва маса затлар къалурна. Ирид лагъай цава Мугъаммад ﷺ Жабраил малаикди вичин лувал ацукъарна "Сидрату-ль-Мунтагъа" лугъудай чкадал тухвана. Ана Жабраил малаикди адаз лагъана: "Вун "Рафрафдин" куьмекдалди Аршдиз къилди хкаж жезва, инал зи сергъят куьтягъ жезва, винихъ хкаж жездай ихтияр заз авач". Чи Расуллагъ ﷺ Рафрафдин куьмекдалди вилер акъална ахъайдалди 35 млн. йисуз фена кланзавай мензил авай Аршдиз агакъна. Инал адан япарихъ вичин дуст Абу Бакран ванциз ухшар авай сес галукъна: - "Акъваз! Ви Халикъди ваз хийир-дуьа ийизва". Пайгъамбар ﷺ акъваз хъана. Инал Виридалайни Винизда сес авачиз вичиз эвер гузвайди аян хъана. "Мукъув хъухъ, яратмишнавайбурукай эхиримжиди, мукъув хъухъ Агъмад, патав ша Мугъаммад!" Аллагъдихъ галаз рахаз жездай чкадал вич агакънавайди чир хъайила, Пайгъамбарди ﷺ лагъана: "Аттагъияту лиллагъ... (аллагъдиз салам гунин жуьре). Адаз жаваб яз Виридалайни Винизда лагъана: "Я Пайгъамбар! Аллагъдин Регъим, няметар ва икрам авунар ваз я".

И вахтунда гзаф яргъа авай Жабраил малаикдиз и гафарин ван хъайила, ада лугъуда: "Зун инанмиш я Аллагъдихъ, маса гъуцар авачирдахъ, зун инанмиш я Мугъ-

аммадахъ - Аллагъдин илчидихъ". Гъаниз килигна гъар са мусурмандиз "Келима шагъадат" ва куплунал "Ташагъуд" клелун ферз хъана ва и Пак йифиз Аллагъ-Таалади мусурманрин хиве йикъа вад сеферда кап авун ферз яз туна.

Аллагъ-Тааладин Къудратлувилелди Мугъаммад ﷺ "Масжиду-ль-Гъарам" мискиндиз,

диз, вич алай чкадал хкана. И гуьзел сиягъатдилаи гуьгъуьниз Мугъаммадан ﷺ руьгъ хкаж хъана, къилел атай хажалатар ва бедбахтвилер вири рикелелай фена.

Пакад юкъуз адал вичин имид руш Ум-Гъани гъалтна ва адаз ик лагъана: "Накъ за квехъ галаз кап авурдалай гуьгъуьниз зун Иерусалимдиз акъатна, гъана капни авуна хтана, квехъ галаз экуьнин капни авуна, гила зун инал ала". Ум-Гъаниди и кардикай садазни ихтилат тавун меслят къалурна, амма Мугъаммадак акатнавай гъевесди вири рикелелай ракурна ва и агъвалатдикай къурейшриз ихтилатна.

- Вуч хъанва? Ягъанатдив хабар къазва Абу Жагъила, адан душманди.

- Эхъ! Виклегъдаказ жаваб гузва Расуллагъди ﷺ, зун йифиз тухвана.

- Гъиниз? - хабар къуна Абу Жагъила.

- Иерусалимдиз.

- Вун са йифиз гъаниз фе-

на хтана агакъ хъувунани?

- Эхъ, - лагъана Мугъаммада.

Абу Жагъила адавай вичиз вуч акунатла ахъаюн тлалабна. Ада (Абу Жагъила) фикирна, эгер Мугъаммада ихтилат авуртла, адан ахмакъвал тес-тикъ жезда, ихтилат тавуртла, ам тапархъан я лагъана чна ам беябурда. Расуллагъди ﷺ сабурдивди лагъана: "Эхъ, зун Иерусалимдиз тухвана, за Ибрагъим, Муса, Иса ва маса пайгъамбаррихъ галаз капни ва ихтилатарни авуна".

Абу Жагъила хабар къазва: "Ятла а пайгъамбаррин акунар гъихътинбур ятла лагъ кван!" Мугъаммада ﷺ вичиз

Ат-Табараниди вичин "Муъжам Аль-Авсат" (Юкъван сборник) ктабда кхъизва: "Мугъаммадаз вичин Аллагъ къве сеферда акуна". Им ак лагъай чал я хъи, Пайгъамбардиз ﷺ Аллагъ вилералди ваъ, рикъай (хиялдай) акурди я. И гафар чал имам Муслима ибн Аббасалай агакъарнавай гъадисдалди субутриз жезда.

Имам Аль-Гъазалиди лагъанай: "Пайгъамбардиз ﷺ, цаварал хкаж хъайила, вичин Аллагъ акунач (яни вилералди акунач). Им еке алапат я". Ихътин алапатар анжах пайгъамбарвал ракурнавай инсанрай аквада ва абурун гъахълувални субут жезва. и гафарни Аллагъди тестикъарзава (мана): "Зи гафар агакърай Зи лукл вири крарай гъахъ тир". Чун гъавурда ик акъуна кланда, эгер Пайгъамбар гъахъ туширтла, адан эвер гунар халкъарал агакъардачир, Аллагъди адаз ихътин мужизатар гудачир.

Мугъаммад ﷺ Иерусалимдиз, ахпа цаварал тухун тавуна, Аллагъди Вичи гузвай буйругъар Жабраил малаикдилаи агакъарнайтла жезачирни къван? Ам зурба, важиблу месэла тирвилей Вичин патав тухвана. Чи уьмуьрдани гъакл тушни къван? Гъакимди вичин табийдаз чараралди ва маса ксарилай буйругъар агакъарда, амма лап важиблу месэлайрай вичин патав эверда. Ик Сад тир Аллагъдини Мугъаммадаз ﷺ Вичин патав эверна, Женнет-Жегъеннем къалурна, йикъа вад кап авуниз адан уьммет мажбурна.

Им чна Аллагъдин патай ганвай еке регъим я. Гъакл хъайила, Раджаб вацран 27 йикъан вилик квай йиф чна еке тир сувар хъиз къейдна кланда. Эгер светский суварар са къайгъуни авачиз, гъакл вахт кечирмишун патал ва саналди къватл хъана невсинин игътияжар таъминарун ятла, мусурманрин суварар, Пак йифер къейд авун им Аллагъдин Мергъаматлувал ва Регъимлувал фикирдалди дериндай гъиссна ийизвай шадвилер я. Им гъар садан, Эхиратдин Юкъуз герек къведай хийирдин крар авун, Къуръан клелун, куплар авун, зикир авун ва маса тлатар авун буржи я.

Къуй квехъ Аллагъдиз ибадат ийидай мягъкем чандин сагъламвал хъуй! Куь гъар са югъ сувар хъуй! Гъар са кас Аллагъди вичин мурадрихъ агакъаррай! Амин!

ЭДЕБИЯТ

Расулуллагъ

Шамсудин ИСАЕВ

*Къурагъ райондин
Къурагърин хуър*

Аллагъдин эмирдал ракъурна чилел,
Эрзиман мурад Мугъаммад Пайгъамбар.
Къуръандин аят пак хвейи рикел,
Инсанрин рикерай акъудна гъам, пар.

Исламдин гъахъ тир дин вуна тешкилна,
Уммметдин зиггинда мягъкемна иман.
Аллагъдин аятар туьквейи шикилна,
Яратмишна тарихда пак тир Къуръан.

Цаварилай гана гъахълу тир калам,
Имансузар на арадай акъудна.
Инсанрин мецерал къурмишна салам,
Мусурман миллет сад садав агудна.

Сад Аллагъ сад тирди чаз чир хъун патал
"Ал-Ихлас" сура кхъена эхир.
Къибледихъ элкхуьн сад авуна члал,
Вири мусурманриз яз амукънач сир.

"Фатигъа" хъана ви Къуръандин куьлег,
Ахъайна ада Женнетдин варар.
Йикъа вад сеферда тлалабиз куьмек,
Аллагъдин патав физ мукъва жез гуар.

7 март, 2002-йис

"ГЪВЕЧИ МУСУРМАН" КОНКУРС

Ассаламу алейкум, гъурметлу редакция! За "Гъвечи мусурманар" конкурсдиз Мамедкалада яшамеш жезвай зи хтулдин рушарин (птулрин) шикилар ракъурзава.

Аннетадин (чапла патахъай) ирид йисни зур, Аминадинни 5

йис я. Аннетади школада 2-лагъай классда лап хъсан къиметар аваз клелзава. Гъаниз килигна адан тлвар школада Гъурметдин Доскадани ава. Амина лагъайтла, гъелелигда аялрин бахчадиз физва. Абуру мукъвал-мукъвал зи патав къвезва, ахпа чна санал зикр ийизва: "Аллагъ, ляиллагъа иллалагъу, Аллагъу Акбар, Субгъаналлагъ". Абуру гила "Къулгъу" сура чирзава. Чна санал купларни ийизва, и кардал чун гзаф шад я. Чи хизанри вирибуру куплар ийизва.

Гъурметлу редакция, Исламдин чирвилер вилик кутунин карда Аллагъди квез къуват гурай. Амин!

ТАРИХ

Буба АГЪМЕДОВ

*Къурагъ райондин
Ашарин хуър*

Эвел - алатай нумрада

Шейх къурбан буба

Рагъметар гай пак шейх Къурбан буба Ибрах патай, яни Ибрахай я лугъудай. Рагъметлу чи дидеди вичин дах Жамал Эфендиди ахъайдай лугъуз Къурбан бубадидай ихътин суьгъбетнай.

Рагъметар гай шейх Къурбан буба жегъил члавуз Ашарин хуърят тир Шаласи лугъудай касдихъ галаз агъваллу ксарин балкланар чуьнуьхиз, абур Ширван-Шекидихъ маса гуз хъаналдай. Са сефер абуру са як алай жунгав чуьнуьхна адан як Аша вичин дустунин - Шаласидин квалел къуларал ргаз эцигна. Са арадила абуруз чпи эцигай къажгъандай илинар экъечлиз акуна. Кичле хъайи абуру къажгъанда авай яklar руькъверал ичирна. Экуьнихъ килигайла, иланар тушиз абур яklar яз хъана. Килигайтла, абуруз къалурай кесуьс яз хъана. Жунгав Аллагъди рагъметар гай шейх Султан Агъманди хъана. Рагъметлу Къурбан бубадиз эсер яна, ам туба авуна, мад чуьнуьхунин рекъе жедач, лагъана вичин гафунал клевиз акъвазна.

Мадни, вич тек яз Шекидихъай хквезвайла, адан вилик са яшлу, къалин чуру квай агъсакъал расалмиш хъана. Къурбан бубади салам гана. Саламдиз салам вахкай яшлу касди икел лагъана:

- Зун вахъди гъикъван къекъуьрай, ингъе ви куьлегар, аявал хъия! Икел лагъана, ада куьлегар чилел вегъена. Куьлегар гъил авур Къурбан бубадиз чилелай куьлегар жагъанач, виниз хъхъай адаз вилик касни квачиз акуна. Бирдан Къурбан бубадиз эсер яна, адаз пак шейхдин илгъамдин пай гана.

Пак шейхер ва абурун караматар

Чи дидеди вичин рагъметлу буба шейх Гъажи Абдуллагъа Къурбан бубадин вилик атайди Хизри пайгъамбар я лугъудай. Вичиз шейхвили пай гайи Къурбан буба Ашарин хуьруьз атайла, виликан хванахъа Шаласидин квалелиз хъфеначир, адан рехъ шейх Гъажи Абдуллагъан квалелиз хъаналдай. Рагъметар гай шейх Къурбан бубадин караматар са акъван пара малум туш,

ятлани малум хъайибурукай лугъун лазим я:

1. Ашарин шейх Гъажи Абдуллагъ аял члавуз вичин таярихъ галаз гъвечи далдам гваз кимел экъечлна. Гъа и члавуз Ашаз къвез Ашарин дагъдин килел рагъметлу Къурбан буба шейх расалмиш жеда. Гъа и декъикъайра чи бубади аял яз далдамдик ван кутуна. Садавайни ам акъвазариз хъанач. Та рагъметлу шейх Къурбан буба къведалди чи бубади далдам ягъун акъвазарнач. Къурбан буба кимел агакхна, ада кватл хъанвай жемятдиз салам гана, ам далдам язавай гададин патав

фена, кылелай гъил элкхуьрна, гада, далдам ягъун акъвазарна, вичин квалелиз хъфиз башламишна. Къурбан бубани адан гуьгъуьна аваз бубайрин квалелиз фена икел лагъана: "И аял гележег авайди я, ам хуьх, ам куь бахт, берекат я, ам шейхдин пай ганвайди я!"

2. Ашарин шейх - чи буба Гъажи Абдуллагъ рагъметлу шейх Къурбан бубадин муьруьд хъана. Абуру бубани хва

ди сифте къарагъай куьнуь шейх Къурбан бубадиз акъудда. Шейх Къурбан буба Ашаз атайла, гъа Шерихан дишегълидин квалел гъа йифиз мавлид тухузвай. Ибуруз Къурбан буба атайдакай хабар хъайила, адаз мавлиддиз атун теклифна. Къурбан буба мавлиддиз фена. Адан вилик амай няметрихъ галаз са къапуна аваз вирт гъана. Къурбан бубади икел лагъана: "И вирт зи куьнуьдинди туш, зи куьнуь ачуха, чна мавлидда гъа заз тлвар янавай куьнуьдин вирт неда. Иесидин рикел гила сифте акъагъай куьнуь Къурбан бубадиз тлвар ягъайди хтана, куьнуь ачухна вирт вирибурун вилик гъана.

4. Рагъметлу Хпеж Къурбан чи буба шейх Гъажи Абдуллагъан муьруьд хъана. Абуру къведни Агъулиз санал физ рекъе авайла, чи бубадидай шиир кхъин рикел къведа. Гъаян хъайи бубади икел лугъуда: "Я Къурбан, хъанач хъи, тариф тек Сад тир Аллагъди хуьн лазим я, зи тариф авун гунагъ я". Ятлани хпеж Къурбана шейх Гъажи Абдуллагъакай шиир туьклуьрна. Шиирдиз "Мубарак Муршид Абдуллагъ" тлвар ганава. Ана ихътин цларар ава:

**Ви устаз я Къурбан буба,
Йифиз-юкхуьз ийиз туба,
Тарикъат рехъ клан я пара,
Мубарак Муршид Абдуллагъ**

Шейх гъажи Абдуллагъ буба

Шейх Гъажи Абдуллагъ бубадин ери-бине Куьре дередин вини киле авай Ашарин хуьр я. И шейхдин уьмуьрдикай ва адан караматрикай за, адан птул Буба Агъмедова, чи лезги члалал акъатзавай "Ассалам" газетдиз 2004-лагъай йисан март, апрел, май, июнь газетрин чинра, гъакел 2007-лагъай йисан июль, октябрь варцарин "Ассалам" газетра 51 караматдикай ихтилат физва.

Къатл ама

ИЛИМ ХАЗИНА, АДАН КУЪЛЕГАР ГУЗВАЙ СУАЛАРНИ АБУРУКАЙ КЪАЧУЗАВАЙ МЕНФЯТ Я

ГЪАДИС

АССАЛАМЧИК

Чара хъанвай ва я гъульуз тефенвай дишегълидиз сад лагъай сеферда гъаждал кылди фидай ихтияр авани?

- Чара хъуниз ва я гъульуз тефиниз килиг тавуна дишегълидиз гъаждал анжах магърам (вичиз гъульуз фин шариатди къадагъа авунвай лап мукъва кас - стха, буба...) галаз фидай ихтияр ава. Эгер магърам авачиз хъайитла, дишегълидиз сад лагъай гъаж тамамардай ихтияр ава, анжах дишегълийрин группадихъ галаз. Кылди гъаждал фидай ихтияр адаз авач.

Вагъабитри азан клелзавани, я тахъатла абур адаз акси яни?

- Вагъабитри азан клелзавана, анжах адан гъуъгунилай ва икъаматдин вилик клелзавай салават къадагъа ийизва.

Чарар чулав рангада твадай ихтияр авани?

- Чарар чулав рангада тун къадагъа авунвай кар я. Абу Давуда Насаидилай гъизвай гъадисда кхъенва: "Инсанри чпин чарар чулав рангада тваз Эхирзамандиз башламишда ва абуруз Женнетдин гъич нини къведач". Анжах гъульузн ихтиярдалди, тек са гъам патал чарариз рагн ядай ихтияр ава.

Гъульузн дидедиз "диде" лугъун гунагъ кар яни?

- Ваъ, туш.

Женнетдиз гъихтин инсанар аватда?

- Иман гъаз, пайгъамбаррихъ ва абуруз назил авунвай ктабрихъ ягъана, Къуръандайни Суннадай къачуна машгъур алумри акъуднавай шариатдин къарарал амал авурбур Женнетдин агълияр я.

Базаррал, вокзалрик чеб мусурманар тушир тла-лабзавайбуруз садакъа гудай ихтияр авани?

- Чпи къвалах тийиз. къекъ-верагвал чпин къилин къвалахдиз элкъуърнавайбуруз садакъа гун меслят къалурзавач. Гъа са вахтунда маса дирнин векилриз садакъа гун къадагъа авунвай кар туш, анжах къурбандин якни Рамазандин вацра йикъан тлуън галачиз.

Эгер эвленмиш жезвайди касни авачир етим яз хъайитла никягъ ийидайла адан патай вали (векил) вуж жеда?

- Ихътин вахтунда адан вали гъа чкадин имам жеда.

Спиртдин компрессри дастамаз чурзавани?

- Дастамаз къуд шейини чурзава: инсандин вилик ва къулухъ патай акъатай шейэри, мая галачиз; ахварал фена жув-жувакай хкатуни; вичел эвленмиш жез ихтияр авай дишегълидиз гъил хклуни; капашдин къене пад авратдик галукъуни. Спиртди дастамаз чурзавач, анжах куплуни вилик ам михъна кланда.

Эгер тамам дастамаздин гъакъиндай шак аваз хъайитла, шейхдин патав фидай ихтияр авани?

- Шак авай дуъшуъшда тамам дастамаз цийи хъувун лазим я. Ам гъачиз шейхдин патав фин эдебсузвал я.

Аллагъдин твар кхъенвай чар мад герек амачиз хъайитла, а твар чир тежедайвал чурна чар гадарайтла жедани?

- Твар члурун лазим къевзавач. Жез хъайитла а чка чухъена михъна кланда, тахъайтла цай яна куда.

Эгер азандин ван ваз къвен тийиз хъайитла, ам гудай вахт атайла, адаз жаваб гун лазим къевзавани? Эгер са шумуд мисклиндай сад садан гуъгъуналлаз азан гуз хъайитла абуруз гъикл жаваб гана клан жеда?

- Ван къвен тийизвай азандиз жаваб гудач, гъатта ам гудай вахт алукънаваз хъайитлани. Эгер сад садан гуъгъуналлаз азанар гуз хъайитла, абуруз гъар садаз жаваб гун хъсан я.

Шейх лап виниз акъудунин (возвеличвание) гъихътин рекъер ава?

- Шейх лап виниз акъудунин рехъ - им адаз талукъ тир эдебар хуън я. Виридалай члехи эдебни жувалайни шейх клан хуън я.

Члуру хиялар авачиз чара дишегълидиз килигдай ихтияр авани?

- Итимдиз, гъатта ам яшлуди яз хъайитлани, чара дишегълидин бедендин паяриз килигдай ихтияр авач. Эгер чарасузвал аваз хъайитла, адан чиниз килигдай ихтияр ава.

Эгер итимдиз дишегълидал эвленмиш хуънин ният аватла, адан чинизни гъилериз килигиз жеда.

Гъакни итимдиз чара дишегълидиз яб гун ва адан сесиникай лезет хкудун гъарам я.

Эльвира, Саняйт, Зарема, Камила, Заира тварар исламдинбур яни? Эгер туштла, абур дегишарун лазим къевзавани?

- Камила, Заира, Саняйт арабрин тварар я. Камиладин мана - камил тир, яни хъсан еридинди, Заира - къил члугъвазвайди (посещающая), Саняйтни - экв, нур гузвайди лагъай члал я. Амай тварар лагъайтла, исламдинбур туш. абур дегишарун меслят къалурзава.

Тупларин кикер гъикл атлун лазим я?

- Сифтени сифте "Бисмиллагъ" лугъун сунна я. Ахпа эрчи гъилин къалурдай туплунилай башламишна гъевчи туб галай патлахъ фида. Эхирдайни кланчлал туплун кек атлуда. Чапла гъилин гъевчи туплунилай башламишда, кланчлал туплал куътягъда. Ахпа атланвай кикер чилик куртла хъсан я.

Эгер капл ийидайла суждадин гъакъиндай тешвишда гъатайтла, са сужда хъувуртла жедани?

- Жеда, анжах куплуни эхирдай сагъв-сужда алава хъувуна кланда.

Квалин къуьрен (кролик) як недай ихтияр авани?

- Эхъ, ава.

СУФИЙРИН ХАЗИНАДАЙ

Агъвалат

Имам Гъазали

Бухарада яд маса гузвай са кас яшамин жезвай. Са шумуд йисан къене ада заргардин къвализ яд тухуз хъана. И заргардихъ вичин гуърчегвилел, регъимлувилел, хуш къилихрал ва имандин къевилел гъалтайла машгъур паб авай. Са юкъуз, адет хъанвайвал, заргардин къвализ яд гъайи касдин вил бирдан и дишегълида акъуна. Ада яд авай

гъич са члуру амални акъат тавур, зи чинизни бегъемвилелди килигиз тахъай и касди къе зи гъил къуна чухъквена". Итимди лугъуда: "Заз багъишламиша, гъил къачу, паб. Са дуъз рехъ жагъуриз куъмек це заз". Папа жаваб гуда: "Чна Аллагъдик умуд кутуна акъвазин. Килигин квелди куътягъ жедатла".

Пакадин юкъуз яд маса гузвай кас и дишегълидин къвализ атана ва адан вилик

гичин къунвай заргардин папав агатна адан гъил къуна хъиз, чухъквена ва гъилелай кап алтадна.

Гъуъл къвализ хтайла, дишегълиди адавай хабар къуна: "Заз къе вуна Аллагъдиз ажугъ гъайи вуч кар авунватла чир хъана кланзава". Мягътел хъайи гъульуз вичин папаз жаваб гуда: "За авур ахътин са члуру карни авач". Дишегълиди хълагъна: "Нагагъ вуна заз къе вуна вуч нагъакъан кар авунватла, авайвал талгъайтла, мад ваз зун ахквадач, я заз вунни. Хиве яхъ!" Эхирки гъульуз лугъуда: "Чир хухъ, къе зи патав вичин цам вахчуз са дишегъли атана. Ада вичин гъилихъ цам акал хъу-вурла заз и дишегълидин куънтел къван ачух хъанвай лацу жив хътин, ацлай, гуърчег гъил акуна. И арада зи риклел ихътин къве цлар хтана:

Адан гъилихъ авахъна физвай цин винел куъкъвенвай цай хътин цам гала,

Зи гъич хиялдайни фейиди туш, цин винел цай куъкъуьнда лагъана.

Ахпа за адан гъил къуна жувалди члугуна адалай кап алтадна". Заргардин папай гъарай акъатна: "Аллагъу Акбар! Вучиз вуна акл авуна? Аламатдин кар туш, саки къанни цлуд йисан къене датлана чаз яд гъиз хъайи,

метлерал акъвазна хъиз лугъуда: "Заз багъишламиша, шейтанди зун рекъелай алудна". Дишегълиди адаз жаваб гуда: "Жуван рехъди алад. Ви тахсир авач. Тахсир вичин дезгедихъ ацукънавай заргардинди я ва Аллагъди ада авур гунагъдай а кас жазаламишни хъувуна".

Гъуърметлу клелзавайбур, и агъвалатдин асул-метлебдин куън гъавурда акъунва жеди. Вични чи алай девирда, къуд патаз вил вегъейла, и жуьредин ягъалмишвилериз рехъ гзаф гузвай вахтунда, марифатдин месэлайриз талукъ и гъевчи гъикайдин таъсир зурбади я.

Къуй чун Аллагъди ихътин гунагъривай яргъаз авурай. Чун, гъадисра лагъанвайвал, Расуллагъдин уьммет чклизвай девирдал расалмиш хъанва Пайгъамбарди лагъана: "Уьммет чклизвай вахтунда зи суннадикай даях ни къуртла, виш агъзур шагъдриз гузвай къван сувабар ихътиндаз гуда". Шартларилай, вахтарилай аслу тушиз, чун, мусурманар, Аллагъдин Гафунал ва Пайгъамбардин суннадал амал ийизвайбур яз амукъин.

Учредитель
Благотворительный фонд "Путь".
Газета печатается по согласованию и одобрению Духовного управления мусульман Дагестана

Редакциядин Совет
Агъмад-гъажи АБДУЛАЕВ

Редактор
Зулейха ХАНМЕГЪАМЕДОВА

Верстка
Агъмед МЕГЪАМЕДОВ
Асият ХАНОВА

Газета зарегистрирована
Управлением Федеральной службы по надзору за соблюдением законодательства в сфере массовых коммуникаций и охране культурного наследия по ЮФО (г. Ростов-на-Дону) – свидетельство о регистрации ПИ № ФС 10-6401 от 15 декабря 2006 г.

Индекс 51325

При перепечатке ссылка обязательна
Газета набрана и сверстана на компьютерной базе «Ас-салам»

Отпечатана в ООО «Дом печати»
пр. Акушинского, 20 Заказ № _____

Сдано в печать 04.05.2008

Тираж 2000 экз.

Адрес редакции:

367015 РД, г. Махачкала,
ул. М. Ярагского, 128

Телефон: (8722) 61-00-64

E-mail: info@assalam.ru

web: www.assalam.ru